

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»
Василь МАРТИНЮК
«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«Аграрне право»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр
Галузь знань: 08 «Право»
Спеціальність: 081 «Право»
Освітньо-професійна програма: «Право»

Циклова комісія юридичних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні (год)	Самостійна робота	Загальний обсяг годин	Екзамен / залік
Денна	IV	7	30	30	60	120	Залік

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 08 «Право», спеціальності 081«Право», затвердженої Педагогічною радою ФКЕПІТ ЗУНУ «26» серпня 2020 р.

Робоча програма складена викладачем Багрій І.П.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії юридичних дисциплін, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

Ірина БАГРІЙ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“АГРАРНЕ ПРАВО”**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
	Галузь знань: 08 «Право» Спеціальність: 081 «Право»	Нормативна
Кількість змістовних модулів - 2	Освітньо-професійна програма «Право»	Рік підготовки: <i>четвертий</i> Семестр: <i>сьомий</i>
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції: <i>30 год.</i> Практичні заняття: <i>30 год.</i>
Загальна кількість годин – 120		Самостійна робота: <i>60 год.</i>
		Вид підсумкового контролю: <i>Залік</i>

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Аграрне право» є формування у здобувачів системи правових знань щодо особливостей нормативного регулювання виробничо-господарської діяльності суб'єктів аграрного підприємництва на землях сільськогосподарського призначення у процесі виробництва, переробки та реалізації ними сільськогосподарської продукції й сировини, а також надання окремих видів послуг сільськогосподарським товаровиробникам; сприяння розвитку у здобувачів навичок юридичного аналізу конкретних правових ситуацій, вміння орієнтуватися в комплексному, за своїм змістом, аграрному законодавстві та вірно застосовувати його норми в подальшій практичній діяльності. Відтак, розвиток аграрного права як комплексної галузі права і навчальної дисципліни є актуальним для підготовки фахівців з права.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення та аналіз нормативно-правових актів, які регулюють аграрні правовідносини;
- набуття навичок роботи з юридичною літературою та аграрним законодавством;
- засвоєння теоретичних знань про аграрне право, предмета, метода, функцій науки аграрного права;
- набуття навичок застосування знань на практиці у формі складання документів для відкриття сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств;
- вміння вирішувати правові ситуації згідно чинного аграрного законодавства у формі розв'язання задач і практичних вправ.

У результаті вивчення дисципліни «Аграрне право» здобувач повинен знати:

- систему правового регулювання аграрних відносин;
- базові поняття та категорії аграрного права ;
- предмет, методи, функції, принципи та основні джерела аграрного права;
- коло суб'єктів аграрних правовідносин;
- систему органів державного регулювання агропромислового комплексу та їх компетенцію;

вміти:

- давати визначення основних категорій та понять аграрного права;
- орієнтуватися у чинному аграрному законодавстві;
- знати проблеми розвитку аграрного права;
- здійснювати правильну кваліфікацію правовідносин, що складаються у аграрного права;
- застосовувати теоретичні знання і приписи нормативно-правових актів у практичній діяльності;

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача фахової передвищої освіти загальних і фахових компетентностей і досягнення

програмних результатів навчання, визначених за освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК3. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК4. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК8. Здатність розв'язувати актуальні питання у сфері юриспруденції.

СК10. Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 5. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 9. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 13. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 15. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН 16. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 17. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основи аграрного права.

Тема 1. Аграрне право як галузь права та його особливості.

Поняття аграрного права як галузі права. Історичні витoki аграрного права. Ознаки аграрного права. Предмет аграрного права, його зміст та особливості.

Методи правового регулювання та їх зміст. Поняття принципів, характеристика загальних принципів та спеціальних принципів аграрного права.

Система аграрного права: поняття та її складові.

Тема 2. Джерела аграрного права.

Поняття джерел аграрного права та їх характеристика. Конституція України — ключове джерело аграрного права. Закони та підзаконні акти, що регулюють аграрно-правові відносини. Міжнародно-правові акти, як джерела аграрного права.

Тема 3. Аграрні правовідносини, їх загальна характеристика.

Поняття та особливості аграрних правовідносин, їх елементи. Ознаки аграрних правових відносин. Класифікація аграрних правовідносин. Внутрішні та зовнішні аграрні правовідносини.

Тема 4. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.

Поняття і склад та ознаки земель сільськогосподарського призначення. Землі сільськогосподарського призначення як об'єкт правового регулювання. Поняття і особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення: загальний правовий режим, особливий правовий режим, спеціальний правовий режим земель сільськогосподарського призначення та їх характеристика.

Права та обов'язки власників і користувачів земель сільськогосподарського призначення.

Юридична відповідальність за порушення правил використання сільськогосподарських земель.

Змістовний модуль 2. Правове становище суб'єктів аграрного права.

Тема 5. Порядок створення і реєстрації фермерського господарства.

Поняття та юридичні ознаки фермерського господарства. Порядок його створення. Вимоги до осіб, що мають право на створення фермерського господарства. Склад фермерського господарства. Створення фермерських господарств.

Порядок та підстави набуття земельних ділянок для ведення фермерського господарства. Державна реєстрація. Права та обов'язки фермерського господарства та його членів.

Підстави та порядок припинення діяльності фермерського господарства. Особливості створення та діяльності сімейного фермерського господарства без набуття статусу юридичної особи.

Тема 6. Фермерське господарство як суб'єкт аграрного підприємництва.

Види фермерських господарств. Спеціалізація та види діяльності фермерських господарств. Господарська діяльність у фермерських господарствах. Оподаткування фермерських господарств. Земельні правовідносини у фермерському господарстві.

Правовий режим майна фермерського господарства. Державна підтримка фермерського господарства.

Тема 7. Правове становище особистого селянського господарства.

Поняття та юридичні ознаки особистого селянського господарства. Облік особистих селянських господарств. Суб'єкти права на ведення особистого селянського господарства.

Право на земельну ділянку для ведення особистого селянського господарства. Підстави набуття й правові засади використання земель. Правовий режим майна, що використовується для ведення особистого селянського господарства.

Права та обов'язки членів особистого селянського господарства. Державна підтримка особистих селянських господарств.

Тема 8. Поняття та види сільськогосподарських кооперативів, порядок їх створення.

Поняття та види кооперативів. Виробничі сільськогосподарські кооперативи як суб'єкти підприємництва. Обслуговуючі кооперативи та їх види. Порядок створення кооперативів. Державна реєстрація. Кооперативні підприємства та об'єднання. Господарська діяльність кооперативів.

Правові підстави та порядок реорганізації та ліквідації сільськогосподарських кооперативів.

Тема 9. Правове становище сільськогосподарських кооперативів.

Загальна характеристика правового становища сільськогосподарських кооперативів. Принципи діяльності сільськогосподарської кооперації. Членство у сільськогосподарських кооперативах. Правовий режим майна сільськогосподарського кооперативу. Володіння, користування та розпорядження майном кооперативу.

Органи управління сільськогосподарського кооперативу.

Тема 10. Державне регулювання сільського господарства.

Поняття, зміст та принципи державного регулювання сільського господарства. Форми та методи державного регулювання сільського господарства. Державна підтримка аграрних товаровиробників.

Система та правове становище органів контролю та інспекції у сільському господарстві.

Тема 11. Правове забезпечення якості та безпечності сільськогосподарської продукції.

Правові засади забезпечення якості й безпечності сільськогосподарської продукції.

Поняття сільськогосподарської продукції. Поняття безпечності і якості сільськогосподарської продукції. Державне забезпечення безпечності та якості сільськогосподарської продукції. Права та обов'язки виробників, постачальників і продавців сільськогосподарської продукції.

Порядок функціонування агропродовольчих ринків.

Правове регулювання обігу сільськогосподарських товарів з вмістом генетично-модифікованих організмів.

Тема 12. Юридична відповідальність за порушення аграрного законодавства.

Поняття відповідальності за порушення аграрного законодавства.

Класифікація юридичної відповідальності за порушення аграрного законодавства.

Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сільськогосподарській діяльності.

Матеріальна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств.

Майнова відповідальність за аграрні правопорушення.

Адміністративна відповідальність за порушення аграрного законодавства.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин, в т.ч.		
		Лекції, год	Практичні заняття, год	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Основи аграрного права				
1	Аграрне право як галузь права та його особливості.	2	2	5
2	Джерела аграрного права.	2	2	5
3	Аграрні правовідносини, їх загальна характеристика.	2	2	5
4	Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.	4	4	5
Змістовний модуль 2. Правове становище суб'єктів аграрного права				
5	Порядок створення і реєстрації фермерського господарства.	2	2	5
6	Фермерське господарство як суб'єкт аграрного підприємництва.	2	2	5
7	Правове становище особистого селянського господарства.	2	2	5
8	Поняття та види сільськогосподарських кооперативів, порядок їх створення	2	2	5
9	Правове становище сільськогосподарських кооперативів	2	2	5
10	Державне регулювання сільського господарства	4	4	5
11	Правове забезпечення якості та безпечності сільськогосподарської продукції.	2	2	5
12	Юридична відповідальність за порушення аграрного законодавства.	4	4	5
Разом		30	30	60

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «АГРАРНЕ ПРАВО»

Змістовий модуль 1. Основи аграрного права

Практичне заняття 1

ТЕМА№1. Аграрне право як галузь права та його особливості

Мета:отримати знання про основи аграрного права.

Питання для обговорення:

1. Поняття та предмет аграрного права.
2. Методи правового регулювання в аграрному праві.
3. Принципи аграрного права.
4. Система аграрного права.
5. Співвідношення аграрного права з іншими галузями права.

Практичне заняття 2

ТЕМА№2. Джерела аграрного права

Мета:вивчити та дослідити основні джерелами аграрного права.

Питання для обговорення:

1. Поняття джерел аграрного права.
2. Конституція України — правова основа аграрного права.
3. Закони — основні джерела аграрного права.
4. Підзаконні нормативні акти як джерела аграрного права.
5. Міжнародно-правові акти.

Практичне заняття 3

ТЕМА№3. Аграрні правовідносини, їх загальна характеристика

Мета:виокремити особливості механізму аграрно-правового регулювання.

Питання для обговорення:

1. Поняття й особливості аграрних правовідносин.
2. Види аграрних правовідносин.
3. Внутрішні аграрні правовідносини.
4. Зовнішні аграрні правовідносини.

Практичне заняття 4

ТЕМА№4. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення

Мета:з'ясувати особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення.

Питання для обговорення:

1. Поняття і склад земель сільськогосподарського призначення.
2. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення.
3. Права і обов'язки сільськогосподарських землекористувачів.
4. Юридична відповідальність за порушення правил використання с\г земель.

Змістовний модуль 2. Правове становище суб'єктів аграрного права

Практичне заняття 5

ТЕМА№5. Порядок створення і реєстрації фермерського господарства

Мета:визначити та з'ясувати порядок створення, припинення фермерського господарства.

Питання для обговорення:

- 1.Поняття та загальна характеристика фермерського господарства.
- 2.Порядок створення фермерського господарства.
- 3.Порядок припинення діяльності фермерського господарства.
- 4.Особливості створення та діяльності сімейного фермерського господарства без набуття статусу юридичної особи.

Практичне заняття 6

ТЕМА№6. Фермерське господарство як суб'єкт підприємництва

Мета:проаналізувати види та спеціалізацію фермерських господарств.

Питання для обговорення:

- 1.Фермерське господарство як прогресивна форма підприємницької діяльності:
 - 1.1.Види фермерських господарств;
 - 1.2.Спеціалізація та види діяльності фермерських господарств;
- 2.Господарська діяльність у фермерських господарствах.
- 3.Земельні та майнові правовідносини у фермерському господарстві.
- 4.Державна підтримка фермерського господарства.

Практичне заняття 7

ТЕМА№7. Правове становище особистого селянського господарства

Мета:встановити особливості правового становища особистого селянського господарства.

Питання для обговорення:

- 1.Загальна характеристика особистого селянського господарства.
- 2.Правовий режим земель особистого селянського господарства.
- 3.Правовий режим майна особистого селянського господарства.
- 4.Права та обов'язки членів особистого селянського господарства.
- 5.Державна підтримка особистого селянського господарства.

Практичне заняття 8

ТЕМА№8.Поняття та види сільськогосподарських кооперативів, порядок їх створення

Мета:визначити особливості утворення і діяльності сільськогосподарських кооперативів.

Питання для обговорення:

- 1.Поняття та ознаки сільськогосподарських кооперативів.
- 2.Порядок створення сільськогосподарського кооперативу та припинення його діяльності.
- 3.Види діяльності сільськогосподарського кооперативу.
- 4.Об'єднання сільськогосподарських кооперативів.

Практичне заняття 9

ТЕМА№9.Правове становище сільськогосподарських кооперативів

Мета:засвоїти правові та організаційної основи функціонування сільськогосподарських кооперативів

Питання для обговорення:

- 1.Загальна характеристика правового становища сільськогосподарських кооперативів.
- 2.Принципи сільськогосподарської кооперації.
- 3.Членство у сільськогосподарських кооперативах.
- 4.Правовий режим майна сільськогосподарського кооперативу.

5.Органи управління сільськогосподарського кооперативу.

Практичне заняття 10

ТЕМА№10.Державне регулювання сільського господарства

Мета:засвоїти знання про зміст державного регулювання сільського господарства

Питання для обговорення:

- 1.Поняття та зміст державного регулювання сільським господарством.
- 2.Види державної підтримки сільського господарства.
- 3.Органи державного регулювання сільського господарства.
- 4.Органи державного контролю та інспекції в сільському господарстві.

Практичне заняття 11

ТЕМА№11.Правове забезпечення якості та безпечності сільськогосподарської продукції

Мета:опрацювати інформацію щодо правового регулювання якості та безпечності сільськогосподарської продукції.

- 1.Поняття і зміст якості та безпечності сільськогосподарської продукції.
- 2.Стандартизація як нормативна засада якості та безпечності сільськогосподарської продукції.
- 3.Правове регулювання запровадження у виробництво сільськогосподарської продукції генетично модифікованих організмів.
- 4.Права, обов'язки та відповідальність виробників, постачальників і продавців щодо якості та безпеки сільськогосподарської продукції

Практичне заняття 12

ТЕМА№12.Юридична відповідальність за порушення аграрного законодавства

Мета:опрацювати інформацію щодо видів юридичної відповідальності за порушення аграрного законодавства.

Питання для обговорення:

- 1.Поняття і види відповідальності за порушення аграрного законодавства.
- 2.Дисциплінарна відповідальність працівників аграрних підприємств.
- 3.Матеріальна відповідальність працівників аграрних підприємств
- 4.Майнова відповідальність за порушення аграрного законодавства.
- 5.Адміністративна відповідальність за порушення аграрного законодавства.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувача – це діяльність, яку здобувачі виконують самостійно під методичним керівництвом і контролем викладача без його прямої участі. Самостійна робота спрямована на більш глибоке вивчення здобувачами важливих питань навчальної програми курсу. Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються такі види самостійної роботи:

- підготовка додаткових питань до кожної теми навчальної дисципліни;
- підготовка обов'язкових питань до практичних занять;
- робота з додатковою літературою.

№ тем и	Тематика
1	Охарактеризувати правові інститути аграрного права. Їх взаємозв'язок з інститутами цивільного, земельного, трудового, фінансового права. Особливості суспільних відносин, що становлять предмет аграрного права. Характеристика стану сільського господарства в Україні за сучасних умов.
2	Узагальнення судової та господарської практики в системі джерел аграрного права. Значення міжнародних нормативно-правових актів у регулюванні діяльності аграрних суб'єктів господарювання.
3	Підстави виникнення, зміни та припинення аграрних правовідносин. Аграрні правовідносини: приватні і публічні. Методи регулювання аграрних правовідносин. Характерні ознаки та правовий статус суб'єктів аграрних правовідносин.
4	Особливості земель сільськогосподарського призначення. Який склад земель сільськогосподарського призначення? Що означає поняття «пріоритетність земель сільськогосподарського призначення» (дайте роз'яснення)? Порядок набуття права власності на земельну ділянку сільськогосподарського призначення.
5	Типи фермерських господарств та їх характерні риси. Зміст установчих документів фермерського господарства. Яким чином формується «складений капітал» фермерського господарства? Хто може бути засновником ФГ? Хто приймає рішення про припинення ФГ?
6	Визначити порядок надання земельних ділянок для ведення фермерських господарств. Землі якого цільового призначення можуть перебувати в складі фермерських господарств? Яким чином здійснюється державна підтримка фермерських господарств?
7	Здійснити порівняльну характеристику правового становища фермерського та особистого селянського господарств. Земельні правовідносини в особистих селянських господарствах. Майнові правовідносини в особистих селянських господарствах.
8	Які види кооперативів Вам відомі? Наведіть їх характерні ознаки.
9	Визначити особливості у правовому становищі сільськогосподарських кооперативів. Система органів самоврядування в сільськогосподарських кооперативах.
10	Державне регулювання відносин щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції. Правові методи державного регулювання діяльності сільськогосподарських підприємств. Характеристика державного регулювання сільського господарства за сучасних умов.
11	Особливості правового забезпечення якості та безпечності органічної сільськогосподарської продукції рослинництва і тваринництва.

12	Навести приклади аграрних правопорушень. Які умови для настання дисциплінарної відповідальності? Підстави застосування матеріальної відповідальності. Які особи є суб'єктами аграрних правопорушень?
----	--

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес передбачає проведення лекцій і практичних занять в тому числі з використанням мультимедійного проектора та інших засобів навчання, самостійну роботу здобувачів, виконання ситуаційних завдань під керівництвом викладача та самостійно.

Мова викладання – українська.

У процесі викладання дисципліни «Аграрне право» використовуються такі методи навчання як:

- словесні (пояснення, лекція);
- наочні (мультимедійні файли, нормативно-правові акти, взірці установчих документів юридичних осіб, інтернет ресурси тощо);
- практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність);
- методи стимулювання обов'язку та відповідальності у здобувачів: переконання у значущості навчання, вимоги, вправи з виконання вимог, програмоване опитування;
- методи стимулювання інтересу до навчання: інтерактивні ігри, навчальні дискусії; створення ситуацій емоційно-моральних переживань; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості;
- за ступенем самостійної роботи здобувачів: методи взаємодії викладача та здобувача (бесіда, дискусія); методи самостійної роботи здобувачів (самостійна робота з книгою, нормативно-правовим актом, письмова робота, самостійна робота під керівництвом викладача);
- за особливостями навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: пояснення, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, робота з нормативно-правовим актом;
- за джерелом інформації і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення); наочні (демонстрація).

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі із використанням засобів комп'ютерної техніки; практичні заняття; виконання самостійної роботи, вирішення правових ситуацій; робота в Інтернет, робота на платформах Zoom, Moodle.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Рубіжна атестація (№1)	Директорська контрольна робота (№2)	Середній бал (№3)	Разом
25%	50%	25%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 A	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.	Високий (творчий) рівень
85-89 B	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.	Достатній рівень
75-84 C	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	

65-74 D	Задовільно	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.	Середній рівень
60-64 E	Достатньо	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.	
35-5 FX	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.	Низький рівень
1-34 F	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.	Незадовільний рівень

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання при вивченні дисциплін освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти.

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	5 (відмінно)	Зараховано	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	
65-74	3 (задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (знезадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Аграрне право» охоплює: тексти лекцій (паперовий та електронний варіант), плани проведення практичних занять (паперовий та електронний варіант), завдання для практичних занять, завдання для самостійної роботи та методичні вказівки до їх виконання, завдання модульних контрольних робіт, тести для перевірки знань здобувачів, ситуаційні задачі, критерії оцінювання знань здобувачів, мультимедійні презентації тощо.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р., № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р., № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р., № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

4. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р., № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р., № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
6. Про аграрні розписки Закон України від 06.11.2012 р., № 5479-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5479-17#Text>
7. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 21.07.2020 р., № 819-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text>
8. Про схвалення стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 р. № 806-р. [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/806-2013- %D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-%D1%80#Text)
9. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р., № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
10. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.03.2003 № 742-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>
11. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
12. Угода СОТ про сільське господарство від 15 квітня 1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_005#Text

Базова:

1. Аграрне право України: навч. посібн. / авторський колектив: Антоненко О.А., Гоштинар С. Л., Григорецька І. І., Дришлюк В. І., Журавель А.В., Кострицький І.Л., Пащенко О.М.; за ред. Пащенко О.М. Одеса: ОДУВС, 2022. 206 с.
2. Аграрне право : посіб. / В. М. Корнієнко та ін. ; за заг. ред. А. М. Статівки. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2018. 202 с.
3. Аграрне право України: підручник / В. М. Єрмоленко, О. В. Гафурова, М. В. Гребенюк [та ін.]; за заг. ред. В.М. Єрмоленка. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 608 с.
4. Аграрне право : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Жушман, В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко та ін. ; за ред. В. П. Жушмана та А. М. Статівки. Харків : Право, 2020. 296 с.
5. Долинська М. С., Заболотна Н. Я., Марич Х. М. Аграрне право: навчальний посібник. Львів: Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 252 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3909>.
6. Курман Т. В. Сталий розвиток сільськогосподарського виробництва: проблеми правового забезпечення: монографія. Харків: Юрайт, 2018. 376 с.
Корнієнко В. М., Корнієнко Г. С., Кульчій І. М. та ін. Аграрне право : підручник/ за ред. А. М. Статівки. Вид. 2-ге, змін. Харків : Право, 2021. 416 с. URL: https://pravoizdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4527&download_id=1503
7. Тетарчук І.В. Аграрне право України : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ : ЦУЛ, 2019. 244 с.

Допоміжна:

1. Барабаш Н.П. Розвиток правового регулювання земельних відносин, пов'язаних із користуванням надрами. // Форум права. 2019. № 2. С.30.
2. Бусуйок Д. Види органів державного управління земельним фондом// Підприємництво, господарство і право. 2019. № 5. С.92-95.
3. Зеліско А. Правовий статус фермерських господарств як юридичних осіб приватного права //Право України.2018. № 5. С. 143.
4. Забезпечення прав в аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносинах : зб. матеріалів Четвертого зібрання фахівців спорід. каф., 6-9 черв. 2019 р. / відп. ред.: Т. Є. Харитонова, Х. А. Григор'єва ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Каф. аграр., земел. та екол. права. Одеса : Гельветика, 2019. 211 с.
5. Коваленко Т. Роль правового звичаю в забезпеченні ефективності правового регулювання земельних відносин //Право України. 2021. № 2. С. 135.
6. Ковальчук Тетяна, Коваленко Тетяна, Мірошніченко Анатолій. Проблеми ефективності правового забезпечення приватизації земель в Україні//Юридична Україна. 2019. № 2. С.63.
7. Комарницький В.М. Щодо питання про право спеціального та загального землекористування//Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2019. № 1. С. 27.
8. Кулинич П. Земельні ділянки сільськогосподарського призначення як об'єкти правового обігу //Право України. 2019. № 5. С. 115
18. Литвинець В.М. Встановлення та зміна меж сільських населених пунктів як підстава набуття права власності територіальної громади села на землю// Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук.пр. 2018. Вип. 39. С. 466-472.
9. Лисяк О.І. Правові форми реалізації права на працю у фермерських господарствах./ II Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми приватного та публічного права», присвячена 91-річчю членкореспондента НАПрН України, академіка Міжн. кадрової академії, Засл. діяча науки України, д.ю.н., професора О.І. Процевського. 2020. С. 86-89 [URL:https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7212/1](https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7212/1).
- 10.Лисяк О.І. Правовий аналіз деяких проблемних питань удосконалення системи норм чинного законодавства в аграрному секторі України. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди «Право». 2022. Випуск 35. С. 121-126. URL: <https://drive.google.com/file/d/16Xyo1xQC77HjWGCsLDV7rIHRKZy8j8un/view?usp=sharing>
- 11.Настечко К.О. "Неоформлені права" на земельні ділянки в Україні // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук.пр. 2018. Вип. 41. С. 473-479.
12. Нестечко К. особливості оформлення прав на земельні ділянки незалежно від їх цільового призначення// Підприємництво, господарство і право. 2019. №4. С.165.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- 1.Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
- 2.Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
- 3.Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
- 4.Офіційний веб-портал Верховного Суду . URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
- 5.Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
- 6.Офіційний веб-портал Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/ua>
- 7.Офіційний веб-портал Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. URL: <https://dpss.gov.ua/>
- 8.Офіційний веб-портал Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL: <https://land.gov.ua/>
- 9.Офіційний веб-портал Асоціації фермерів та приватних землевласників України. URL: <http://www.farmer.co.ua/ua/>